

Змістовний модуль №2 “Охорона праці”

ТЕМА 3 РОЗСЛІДУВАННЯ ТА ОБЛІК НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ, ПРОФЕСІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ І АВАРІЙ НА ВИРОБНИЦТВІ

«Порядок проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві», затверджений постановою КМУ від 17 квітня 2019 р. №937

Мета розслідування нещасних випадків на виробництві полягає у **встановленні причин** та **виключенні повторення нещасних випадків**.

Розслідуванню та обліку підлягають нещасні випадки на підприємстві, які призвели:

- до втрати робітником працездатності на **1 робочий день** і більше;
- до необхідності переведення потерпілого на легшу роботу терміном не менше ніж на **1 робочий день**;
- до **смертельного випадку**.

Відповідальність за правильний облік та своєчасне розслідування нещасних випадків на території підприємства несе **керівник підприємства**.

Якщо за матеріалами розслідування встановлено зв'язок нещасних випадків з підприємством, то вони вважаються **виробничими**, наприклад:

- виконання трудових обов'язків, в тому числі у відрядженні;
- приведення в порядок знаряддя праці, засобів захисту перед початком або після закінчення роботи;
- проїзду на роботу або з роботи на транспорті підприємства;
- використання власного транспорту в інтересах підприємства;
- надання підприємством шефської допомоги тощо.

Існує 2 категорії розслідування нещасних випадків виробничого характеру:

- **розслідування нещасних випадків з тимчасовою втратою працездатності** (без тяжких наслідків);
- **спеціальні розслідування нещасних випадків** (нещасні випадки зі смертельним наслідком, випадки смерті на виробництві, випадки зникнення працівника під час виконання трудових обов'язків, групові нещасні випадки (2-а і більше працівника) незалежно від тяжкості ушкодження).

Розслідування нещасних випадків з тимчасовою втратою працездатності

Якщо стався нещасний випадок без тяжких наслідків, потерпілий або свідок випадку повинні терміново повідомити про це безпосередньому керівнику робіт.

Керівник робіт зобов'язаний:

- надати потерпілому медичну допомогу;
- повідомити про нещасний випадок роботодавця, профспілкову організацію, службу ОП підприємства;

- зберегти стан робочого місця, де стався випадок, до прибуття комісії з розслідування.

При нещасному випадку **роботодавець** зобов'язаний повідомити:

- дирекцію Фонду державного соціального страхування;
- керівника профспілкової організації;
- орган державного пожежного нагляду (у разі виникнення пожежі);
- санітарно-епідемічну службу (при виявленні гострого захворювання або отруєння);
- не пізніше наступного робочого дня створити **комісію з розслідування** нещасного випадку у складі:
  - **голова** – представник служби ОП підприємства;
  - **члени комісії** – представник Фонду державного соціального страхування; представник профспілкової організації або уповноважений від трудового колективу.

Максимальний термін розслідування нещасного випадку без тяжких наслідків становить **не більше 5 днів** при цьому складається акт про нещасний випадок, пов'язаний з виробництвом за формою **Н-1** (тимчасові акти за формою Н-1) та акт за формою **П-5** (у разі виявлення гострого профзахворювання), які затверджує **керівник підприємства** протягом **2 робочих днів** після закінчення розслідування.

Затверджені акти за формою **Н-1**, та картку форми **П-5** разом з матеріалами розслідування зберігається **45 років**.

У випадку ліквідації підприємства акти за формою **Н-1 та картки форми Н-5** підлягають передачі правонаступнику або у державний архів для подальшого зберігання.

Випадки розслідування виробничого травматизму.

- Нещасні випадки, що сталися з працівниками, при виконанні робіт у відрядженні, під керівництвом посадових осіб даного підприємства, розслідуються спільними комісіями, а беруться на облік тільки підприємством, працівником якого був потерпілий.
- Нещасний випадок, про який потерпілий своєчасно не повідомив роботодавця або втрата працездатності від цього випадку настала не одразу – розслідується по заяві потерпілого у **місячний строк** з дня подачі заяви незалежно від терміну давнини нещасного випадку.
- Якщо адміністрація підприємства відмовляє потерпілому у складанні акту за формою **Н-1** або потерпілий не згоден зі змістом акту, то питання про складання акту повинно вирішуватись у **судовому порядку**.

Спеціальне розслідування нещасних випадків

Спеціальні розслідування організує **роботодавець**.

Комісія зі спецрозслідування призначається наказом керівника територіального органу Держпраці у складі:

- **голова** – інспектор Державного нагляду з ОП;
- **члени комісії** – представник Фонду державного соціального страхування; представник органу управління підприємства або місцевої держадміністрації для осіб, що займаються індивідуальною трудовою діяльністю; представник профспілкової організації або території профспілкової організації для осіб, що займаються індивідуальною трудовою діяльністю.

Спеціальне розслідування проводиться у термін **не більше 15-ти робочих днів**.

За результатами розслідування складається акт за формою **Н-1** (на кожного потерпілого) та картка форми **П-5** (у разі виявлення гострого професійного захворювання або отруєння).

Роботодавець у **10-ти денний** строк після закінчення спеціального розслідування нещасного випадку, повинен відправити копії матеріалів розслідування до **прокуратури** та у **організації**, представники яких приймали участь у розслідуванні а також потерпілому або членам його сім'ї. Затвердженні акти форми **Н-1** та картки форми **П-5** разом з іншими матеріалами розслідування зберігаються на підприємстві протягом **45 років**.

Розслідування нещасних випадків, що відбулися з учнями

"Про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися під час навчально-виховного процесу в навчальних закладах" № 1809/24341 від 24.10.2013р.

Розслідуванню підлягає раптове погіршення здоров'я (не менше ніж на **1-у добу**), в наслідок впливу небезпечних та шкідливих чинників та всі нещасні випадки, які відбулися:

- за час проведення занять та перерв між ними, а також у позашкільних заходах;
- за час професійного навчання, дослідних та інших робіт, виробничої та учбової практики;
- за час перебування у студентських або шкільних загонах.

За результатами розслідування складається акт за формою **Н-Н** у 5-ти примірниках, які розсилаються:

- потерпілому;
- до підрозділу де стався нещасний випадок;
- до архіву навчального закладу;
- начальнику служби ОП або відповідальному за ОП;
- до органу управління освітою за м місцем навчання потерпілого.

Якщо нещасний випадок стався з учнями та студентами на підприємстві, під час виробничої практики під керівництвом **викладача**, то створюється **спільна комісія** з представниками підприємства, а облік здійснюється тільки **навчальним закладом**.

Якщо роботи виконувалися під керівництвом **посадової особи підприємства**, то **облік здійснюється підприємством**, а у розслідуванні повинен приймати участь **представник учбового закладу**.

Усі нещасні випадки, які відбулися з учнями і оформлені актами **Н-Н**, підлягають обліку органами управління освітою і учбовими закладами у **журналах обліку**.

При відмові адміністрації навчального закладу скласти акт **Н-Н** або незгодою потерпілого зі змістом акту – конфлікт розглядає орган управління освітою у термін **не більше 10-ти днів**.

Відповідальність за правильне і своєчасне розслідування, а також за вірне складання акту **Н-Н** несе керівник учбового закладу.

Акт за формою **Н-Н** зберігається в архіві навчального закладу **60 років**.

Нещасні випадки, що сталися з учнями **у побуті** розслідуються відповідно положенню "Про порядок розслідування і обліку нещасних випадків невиробничого характеру".

**ФОРМА, ПРИЗНАЧЕННЯ ТА КІЛЬКІСТЬ ПРИМІРНИКІВ АКТІВ ПРО
ПОРЯДОК РОЗСЛІДУВАННЯ І ОБЛІКУ НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ, ПРОФЕСІЙНИХ
ЗАХВОРЮВАНЬ ТА АВАРІЙ**

ФОРМА АКТУ	ПРИЗНАЧЕННЯ ДОКУМЕНТУ
Н-1	<i>Акт про нещасний випадок на виробництві</i>
Н-2	<i>Повідомлення про наслідки нещасного випадку, пов'язаного з виробництвом</i>
П-5	<i>Карта обліку професійного захворювання (отруєння)</i>
Н-9	<i>Припис (бланк повідомлення про нещасний випадок)</i>
П-3	<i>Повідомлення про професійного захворювання (отруєння)</i>
П-4	<i>Акт розслідування професійного захворювання</i>
НН	<i>Акт про нещасний випадок з учнем, студентом учбово-виховного закладу</i>
НТ	<i>Акт про нещасний випадок невиробничого характеру</i>

Розслідування та облік аварій

«Порядок проведення розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві», затверджений КМУ від 17 квітня 2019 р. №337

Аварії поділяють на дві категорії:

1категорія - аварії, в результаті яких загинуло більше 5-ти або травмовано більше 10 осіб.

2категорія - аварії, в результаті яких загинуло менше 5-ти або травмовано від 4 до 10 осіб.

При аварії роботодавець зобов'язаний повідомити територіальний орган Держпраці; орган, до сфери управління якого належить підприємство; місцеву держадміністрацію або виконавчий орган місцевого самоврядування; штаб цивільної оборони та надзвичайних ситуацій; прокуратуру; профспілковий комітет, дирекцію Фонду соціального страхування від нещасних випадків (*у разі травмування або загибелі працівників*).

Розслідування аварій з нещасними випадками проводиться як і **спецрозслідування**.

Комісія з розслідування зобов'язана протягом **20 робочих днів** розслідувати аварію і скласти акт за формою **Н-1**.

За результатами розслідування аварії роботодавець в 5-ти денний строк після закінчення розслідування відсилає акти за формою **Н-5** в прокуратуру і в організації, представники яких брали участь у розслідуванні.

Контроль і нагляд за своєчасним і об'єктивним розслідуванням, документальним оформленням і обліком аварій, а також виконанням заходів з усунення причин аварій покладається на органи Держпраці.